

universiteit
▶ hasselt
UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST

nu weet je het

- Academische openingzitting 'Limburg in Actie'
- Antarctica is cool in Hasselt!
- Doctoren@uhasselt
- Publicatiebeleid
- Onthaal buitenlandse studenten
- Personeelspagina's

“UHasselt werkt intensief mee aan ViA-doorbraken”

Op 25 september 2009 werd het officiële startschot gegeven voor het academiejaar 2009-2010.

's Morgens trok de Stoet der Togati van de ambtswoning van de gouverneur naar het Hasseltse stadhuis. Burgemeester Herman Reynders wenste de academische gemeenschap veel succes en blikte vooruit op de komst van de campus Hasselt in de Oude Gevangenis aan de Groene Boulevard.

's Namiddags opende de Limburgse Associatie tijdens een plechtige zitting in het cultuurcentrum Hasselt het academiejaar. Met zijn toespraak 'Limburg in Actie' gaf de rector een duidelijk antwoord op de krachtlijnen van 'Vlaanderen in Actie' (ViA): hij toonde aan hoe de UHasselt haar rol opneemt om van Vlaanderen een topregio te maken.

SPEERPUNTEN

Om te excelleren in innovatie wil ViA o.m. geld vrijmaken voor speerpuntinitiatieven. Concreet wordt gefocust op de sectoren logistiek, i-health, medische technologie, nanotechnologie, sociotechnologie en ecotechnologie. In al deze domeinen zijn de UHasselt en de Limburgse hogescholen al actief. “LiA, Limburg in Actie, past dus wonderwel in de speerpunten van ViA, Vlaanderen in Actie”, aldus rector Luc De Schepper.

Bij wijze van voorbeeld vermeldde hij twee speerpunt domeinen waarin de UHasselt een voortrekkersrol opneemt: life sciences en clean tech. Voor beide sectoren richtten de LRM en de UHasselt een regionaal kennisplatform op, respectievelijk LifeTechLimburg.be en Cleantechplatform.be, waar alle betrokken actoren - bedrijven, onderzoeksinstituten, overheid en kapitaalverschaffers - elkaar vinden. In de context van het lifesciencesproject wordt momenteel door de LRM een incubator gebouwd op de campus in Diepenbeek om startende lifesciences-bedrijven, zoals Apitope, te huisvesten.

TRANSLATIONELE GENEESKUNDE EN PATIËNTVEILIGHEID

Een andere ViA-doorbraak die de rector in de kijker zette, is de uitbouw en valorisatie van medische kennis en voorzieningen. Om onze uitstekende en hoogstaande gezondheidszorg te behouden en te versterken, hecht ViA veel belang aan het domein van de zogenaamde translationele geneeskunde. Dit is de kruisbestuiving tussen de klinische praktijk en het onderzoek in het labo. Om het translationele medische onderzoek in Vlaanderen te stimuleren, gaf de Vlaamse Regering voor de zomer groen licht voor de oprichting van het Centrum voor Medische Innovatie, kortweg CMI. Rector Luc De Schepper: “We zijn bijzonder verheugd dat één van de clinical researchcentra die onder de koepel van CMI worden uitgebouwd, in Hasselt wordt gevestigd”.

START

“Een eerste concreet project onder CMI waaraan de UHasselt samen met het Virga Jesseziekenhuis en het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL) werkt, is de opstart van een centrale biobank. Het is een mooi voorbeeld van het groeiend aantal toepassingen van ICT in de gezondheidszorg. En ook op dit vlak zijn de Limburgse kennisinstellingen erg actief. Graag verwijs ik naar het grensoverschrijdende project van het UHasselt-onderzoeksinstituut EDM, het PHL-onderzoeksinstituut REVAL en het MS- en Revalidatiecentrum Overpelt, waarin recente technologische ontwikkelingen zoals robotica en virtuele omgevingen worden toegepast als revalidatiehulp-middel bij patiënten met neurologische aandoeningen.”

“In onze faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen wordt het domein ‘patient safety’ als onderzoeksspeerpunt uitgebouwd. Samen met de eigen faculteit Geneeskunde, het Virga Jesseziekenhuis, het ZOL en het Centrum voor Ziekenhuiswetenschappen van de K.U.Leuven, is een sterk interdisciplinair onderzoeksteam actief rond economische, bedrijfskundige en gedragswetenschappelijke aspecten van patiëntveiligheid in ziekenhuizen. Op korte tijd staat dit onderzoekscentrum al internationaal op de kaart: er wordt onder meer samengewerkt met kennisinstellingen uit Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en de VS.”

SLIMME ENERGIE EN SLIMME MOBILITEIT

In zijn toespraak sprak de rector ook over Via-doorbraken ‘Groene steden en slimme energie’ en ‘Slimme draaischijf Europa’. “Wat slimme energie betreft, levert het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) een eigen inbreng met een in Vlaanderen unieke expertise, met name plasticgebaseerde zonnecellen. Gezien de grootschalige investering vanuit de Vlaamse overheid, vermeld ik graag het Generatiesproject, waarin IMO samen met de K.U.Leuven en IMEC onderzoek zal doen naar de toekomstige infrastructuur voor fotovoltaïsche energieopwekking.”

“Op het vlak van slimme mobiliteit is Limburg uiteraard aan zet. Het UHasselt-onderzoeksinstituut voor Mobiliteit is de voorbije jaren uitgegroeid tot de belangrijkste speler in Vlaanderen op het vlak van verkeersveiligheid, mobiliteit en logistiek. Dat blijkt ondermeer uit het feit dat IMOB instaat voor de ontwikkeling van het nieuwe Mobiliteitsplan Vlaanderen. IMOB heeft van de Vlaamse regering de opdracht gekregen om vier toekomstscenario’s uit te tekenen voor de ontwikkeling van het personen- en goederenvervoer in Vlaanderen tijdens de volgende veertig jaar. Deze scenario’s zullen richtinggevend zijn voor het mobiliteitsbeleid in Vlaanderen.”

De volledige toespraak van de rector vindt u terug op:

www.uhasselt.be/actueel/pers_media.asp

Antarctica is cool in Hasselt!

De 50ste verjaardag van het Antarctica-verdrag op 1 december 2009 zal niet ongemerkt voorbijgaan in Hasselt.

In de geboortestad van de Belgische poolreiziger Adrien de Gerlache, die met het poolschip de Belgica de eerste overwintering van een wetenschappelijke expeditie op de Zuidpool realiseerde (1897-1899), zal er dit najaar een heus offensief van culturele activiteiten rond Antarctica plaatsvinden: lezingen, symposia, tentoonstellingen, interactieve wetenschapsproefjes en de muzikale première van de 'Antarctica Suite' van componist Jozef Carmans.

Op 1 december 1959 was België één van de twaalf landen die het Antarticaverdrag ondertekenden. Dit verdrag gaf aan het Zuidpoolcontinent een speciale beschermde status: het maakte een einde aan alle territoriale claims op het gebied, verbood er alle militaire activiteiten en proclameerde Antarctica als een continent voor Vrede en Wetenschap.

In deze geest en met het nodige eerbetoon aan Adrien de Gerlache en zijn legendarisch poolschip de Belgica, zal Antarctica dit najaar in de spotlights gezet worden door de Provinciale Bibliotheek Limburg, de stad Hasselt, de Universiteit Hasselt en de Limburgse Associatie.

EEN OVERZICHT

Tentoonstelling *"Adrien De Gerlache en het verhaal van zijn Belgica"*
Provinciale Bibliotheek Limburg
Van 10 oktober 2009 tot en met 20 februari 2010

Tentoonstelling *"Adrien De Gerlache en het verhaal van zijn tijd: beelden uit de belle époque"*
Provinciale Bibliotheek Limburg
Van 10 oktober 2009 tot en met 20 februari 2010

Lezing *"In de voetsporen van de Belgica: Dixie Dansercoer"*
Provinciale Bibliotheek Limburg
Zaterdag 10 oktober, 14.00 - 15.30 uur

Lezing *"Dr. Marnix Pieters over de berging van de Belgica"*
Provinciale Bibliotheek Limburg
Zaterdag 17 oktober, 14.00 - 15.30 uur

Première *"Antarctica Suite"* door Jozef Carmans
Cultuurcentrum Hasselt
Zondag 25 oktober, 15.00 uur

Op *WetenStap* met grootouders en hun kids
Limburgse Associatie (UHasselt, XIOS en PHL)
Zondag 25 oktober, 13.00 - 18.00 uur

Wetenschappelijk symposium en workshop *"Conserving historic wrecks for future generations"*
Universiteit Hasselt
Symposium: maandag 26 oktober, 9.30 - 17.00 uur
Workshop: dinsdag 27 oktober, vanaf 9.30 uur

Lezing *"Antarctica: van de Belgica tot het Princess Elisabeth-station"*
Universiteit Hasselt
Donderdag 29 oktober, 20.00 uur

Wetenschappelijk symposium en workshop

'Conserving historic wrecks for future generations'

Op 26 en 27 oktober 2009 organiseert de Universiteit Hasselt een symposium en een workshop over de conservering van oude scheepswrakken.

SYMPOSIUM – 26 OKTOBER 2009

Internationaal erkende wetenschappers verlenen hun medewerking aan het symposium. Ze zullen hun ervaringen uitwisselen over de bewaarmethode van beroemde scheepswrakken zoals onder meer de *Vasa*, de *Mary Rose*, de *Batavia* en enkele Viking-schepen.

De eerste ontdekkers in de poolgebieden waren de Vikings die vanaf de 9de eeuw IJsland en verder Groenland en Noord-Amerika ontdekten en koloniseerden. Van hun schepen (Langschepen of *Drakars*) zijn in Denemarken en Noorwegen nog goed geconserveerde exemplaren te bewonderen. Het vlaggenschip van Hendrik VIII, de *Mary Rose* dat meer dan 450 jaar op de bodem van de zee lag, wordt zorgvuldig behandeld en gerestaureerd in Portsmouth (Groot-Brittannië). Het vlaggenschip van Koning Gustav II Adolf van Zweden - de *Vasa* - zank in 1628 op haar eerste tocht in de haven van Stockholm en is na 333 jaar terug bovengehaald. Dankzij het sterk vervuilde afvalwater van de Zweedse hoofdstad was het wrak goed bewaard.

De *Vasa* is gedurende 13 jaar behandeld alvorens in Zweden de belangrijkste toeristische attractie te worden. Er duiken evenwel problemen op die het verder bewaren van het schip hypothekeren, o.m. de aanwezigheid van ijzer en zwavel met de vorming van bijtende zuren. Ook bij andere historische schepen vormt het conserveren van het wrak, eenmaal bovengehaald, een belangrijk probleem.

Alvorens een scheepswrak te lichten zegt het gezond verstand daarom, welk ook het historisch belang van het schip, dat men eerst de mogelijkheden tot bewaren en conserveren op lange termijn dient te evalueren. Daarbij is een grondige studie van de staat van het hout maar ook van de metalen onderdelen en eventueel van de lading noodzakelijk.

Specialisten uit Noorwegen (*Dr. Inger Marie Egenberg*), Denemarken (*Dr. Kristiane Strætkvern*), Zweden (*Dr. Yvonne Fors*), Engeland (*Charles Barker*) en Australië (*Dr. Ian MacLeod*) zullen hun ervaring met gekende historische wrakken komen toelichten op het symposium: de staat van het wrak, de wijze van behandelen, de duur, de kostprijs, complicaties, enz.

WORKSHOP – 27 OKTOBER 2009

De workshop georganiseerd i.s.m. het Belgica genootschap, zal de beschikbare informatie over de *Belgica* van *Adrien de Gerlache* evalueren. Dit schip, gebruikt voor de eerste Belgische expeditie naar Antarctica (1897-1899), ligt op een diepte van 20 meter in een Noorse fjord nabij Narvik. Dankzij de Noorse historicus *Kjell Kjaer* werd de locatie van het wrak in België bekend.

Het belang van de *Belgica* in de geschiedenis van Antarctica en het belang in de familietraditie zal toegelicht worden door *Baron Bernard de Gerlache*, kleinzoon van de kapitein van de *Belgica*. De eerste opmetingen van het wrak in 2006 zullen vergeleken worden met waarnemingen gedaan in 2008, dit door *Tomas Termote*, een ervaren mariene archeoloog met lange duikervaring. De foto opnamen van de Belgische Marine zullen de fysische staat van het wrak illustreren (Corvette kapitein *Guy Schotte*). Het Deens nationaal museum heeft een uitgebreid onderzoek gedaan naar de huidige staat van het hout van de *Belgica* (dichtheid, asgehalte, enz.). *Dr. Kristiane Strætkvern* zal de resultaten van dit onderzoek toelichten, waaruit o.m. gebleken is dat het hout zich in slechtere staat bevindt dan dat van bijvoorbeeld de *Vasa* en de *Mary Rose*.

De aanwezigheid van dit internationaal team van wetenschappers met een zeer brede waaier van expertise rond conservering van historische wrakken biedt een unieke mogelijkheid tot evaluatie. Weten we voldoende? Welke behandeling is mogelijk? Hoe lang? Welk is te verwachten kostprijs? Kunnen we de *Belgica* vergelijken met andere wrakken? Een dergelijke grondige en onaanvechtbare evaluatie kan de basis vormen voor het formuleren van aanbevelingen naar de overheid of het zoeken naar private sponsors.

Meer info

www.uhasselt.be/antarctica

Bernard Vanheusden managing editor

Journal for European Environmental & Planning Law

Dr. Bernard Vanheusden is gevraagd om managing editor te worden van het Journal for European Environmental & Planning Law (JEEPL). JEEPL is nog een jong tijdschrift dat opgericht is in 2004. Het heeft zich op vrij korte termijn kunnen opwerken tot een van de belangrijkste tijdschriften op het vlak van het Europese milieurecht.

Editor-in-chief is prof. dr. Wolfgang Köck van het Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung (UFZ) te Leipzig. Naast de editor-in-chief zijn er vier managing editors. Zij staan in voor de dagelijkse leiding van het tijdschrift. Dit team bestaat uit dr. Moritz Reese (UFZ), Matthias Buck (Europese Commissie, DG Milieu), dr. Simon Marr (Federaal Ministerie voor Leefmilieu, Berlijn) en dr. Bernard Vanheusden. Daarnaast kan JEEPL ook terugvallen op een uitgelezen *editorial board* en *country correspondents*.

Het tijdschrift omschrijft zichzelf beknopt als volgt:

"The Journal for European Environmental and Planning Law provides a unique intellectual forum for debating and analysing European environmental policies and law. Its aim is to facilitate an enhanced Community wide common understanding of how European environmental policy and law are regulated, transposed and implemented in different Member States."

Bernard Vanheusden is als doctor-assistent verbonden aan de faculteit Rechten van de UHasselt. Hij is lid van de onderzoeksgroep Overheid en Recht en verantwoordelijk voor de juridische pijler van het Centrum voor Milieukunde.

I-BioStat: belangrijke gangmakers voor (bio)statistische literatuur

De internationale erkenning die I-BioStat geniet op het vlak van de biostatistiek wordt onderstreept door het feit dat het instituut zeer nauw betrokken is bij het wetenschappelijk redactiewerk van vooraanstaande statistische tijdschriften.

Geert Molenberghs en Geert Verbeke waren in het verleden reeds editor van de tijdschriften van de Britse Royal Statistical Society. Dit op zich is het vermelden waard, omdat de reeds anderhalve eeuw bestaande tijdschriften nog nooit niet-Britse editors hadden. Op dit ogenblik beëindigt Geert Molenberghs zijn termijn als editor van Biometrics, het tijdschrift van de International Biometric Society, waar hij in het verleden voorzitter van was. Hij wordt opgevolgd door Geert Verbeke, waarna Geert Molenberghs als editor verhuist naar Biostatistics. Emmanuel Lesaffre was stichtend editor van het tijdschrift Statistical Modeling. Hij was ook voorzitter van de Statistical Modeling Society, en daarnaast ook van de International Society of Clinical Biostatistics, de moeder-vereniging van het tijdschrift Statistics in Medicine.

Heel wat I-BioStat collega's waren of zijn associate editor van verscheidene tijdschriften. We vermelden: Marc Aerts, Tomasz Burzykowski, Christel Faes, Paul Janssen, Emmanuel Lesaffre, Geert Molenberghs, Dimitris Rizopoulos, Ziv Shkedy, Noël Veraverbeke en Geert Verbeke. Voor Biometrics alleen al betekent dit dat er zeven collega's structureel bij het redactiewerk betrokken zijn. Geen enkele instelling ter wereld doet ons dat na; op een gedeelde tweede plaats staan MD Anderson Cancer Center in Houston, Texas en North Carolina State University (met vier associate editors), op hun beurt gevolgd door de Harvard School of Public Health (drie).

Strategisch Basisonderzoek (SBO): nieuwe oproep

Op 17 september werd de SBO-oproep gelanceerd, met 8 januari 2010, 12.00 uur, als deadline. Het SBO-steunkanaal heeft als doelstelling belangrijke kennisplatformen te ontwikkelen met ruime economische of maatschappelijke toepassingsmogelijkheden in Vlaanderen, en dit over alle wetenschapsdisciplines en toepassingsdomeinen heen.

Het SBO-programma ondersteunt projecten waarin strategisch basisonderzoek wordt uitgevoerd door consortia van Vlaamse onderzoeksgroepen, actief binnen onderzoeksinstituten, én waar mogelijk bedrijven. Een beperkte participatie van niet-Vlaamse partners is ook mogelijk maar hierbij moeten de toepassingsmogelijkheden in de eerste plaats in een Vlaamse context aangetoond worden. Zowel universiteiten, hogescholen als O&O actoren kunnen een voorstel indienen, bij voorkeur onder de vorm van consortia.

Strategisch basisonderzoek situeert zich tussen het fundamenteel algemeen kennisverruimend onderzoek (doorgaans aan de universiteiten en onderzoeksinstituten) en het meer specifiek gericht toegepast onderzoek (doorgaans bij de bedrijven, overheidsinstellingen en andere economische of maatschappelijke actoren).

DRIE PROJECTTYPES

IWT lanceert de oproep 2009-2010 voor de volgende drie projecttypes binnen het steunkanaal voor strategisch basisonderzoek (SBO):

1. SBO-projectvoorstellen met een primaire economische finaliteit;
2. SBO-projectvoorstellen met een primaire maatschappelijke finaliteit;
3. SBO-voortrajecten met een primaire maatschappelijke finaliteit.

Belangrijke wijziging ten opzichte van de vorige oproep:

- nieuwe aanvraagtemplate en handleiding voor de drie projecttypes;
- verder versterken van de valorisatiegerichtheid van de SBO-projecten;
- meerwaarde van een O&O-interactie en O&O-engagement van een bedrijf tijdens de uitvoering van het SBO-project.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de overeenkomstige SBO-handleiding en aanvraagtemplate. Daarnaast wordt ook het door het IWT gehanteerde beoordelingskader ter beschikking gesteld op de IWT-website (<http://www.iwt.be/sbo>).

MEER INFO:

Paul Schreurs

sbo@iwt.be

02 209 09 45

Ilse Haeldermans

ilse.haeldermans@uhasselt.be

011 26 80 50

Ilse Haeldermans

Niel Hens verwierf Scientific Chair in Evidence Based Vaccinology

Niel Hens, verbonden aan het Interuniversitair Instituut voor Biostatistiek en statistische Bioinformatica van de Universiteit Hasselt, is werkzaam op het vlak van infectieziekten. Onnodig het belang hiervan te onderstrepen in deze tijden van H1N1 influenza ('Mexicaanse griep'). Hetzelfde geldt voor belangrijke aandoeningen zoals AIDS, hepatitis, windpokken, bof, rode hond, pneumocokken, enz.

Niel Hens verwierf de leerstoel "Scientific Chair in Evidence Based Vaccinology" aan de Universiteit Antwerpen, Center for Health Economics Research and Modeling Infectious Diseases, Vaxinfectio. Onder meer op dit terrein werken beide universiteiten nauw samen. Op 23 september verzorgde professor Hens de inaugurale lezing van de leerstoel met als onderwerp het gebruik van statistische methoden in de besluitvorming omtrent infectieziekten.

Infodag Doctoreren@uhasselt

Op zaterdag 21 november vindt tijdens de voormiddag de infosessie *Doctoreren@uhasselt* plaats. Die dag verwelkomen we graag iedereen die de mogelijkheid overweegt om te starten met een doctoraat aan de UHasselt. We geven hen een zicht op het *hoe, wat* en *waarom* van een doctoraat aan onze universiteit en bieden de mogelijkheid om met experts van gedachten te wisselen over een eigen doctoraatsonderwerp.

Alle UHasselt-alumni die afstudeerden in 2009 of die afstuderen in 2010 worden automatisch uitgenodigd op deze infosessie. Kent u echter iemand die buiten die groep valt, en die voor een doctoraat in aanmerking komt, brief die persoon dan zeker over deze infosessie en werk zo mee aan de opbouw van het UHasselt doctoraatspotentieel. U kunt ook zijn of haar coördinaten bezorgen aan Nele Nivelles, Dienst Onderzoekscoördinatie, die dan verder contact zal opnemen (nele.nivelles@uhasselt.be). Hieronder volgen een aantal topics en FAQs die op de infodag aan bod komen.

DOCTOREREN: WAT HOUDT DAT IN?

De Dienst Onderzoekscoördinatie brengt in kaart wat er allemaal bij een doctoraat komt kijken, en gaat daarbij onder andere in op het profiel van een geschikte doctoraatskandidaat, op de verdeling van zijn tijdsbesteding, zijn onderzoeks- en onderwijsactiviteiten, zijn networking- en presentatieactiviteiten, enz. Ook het surplus van een doctoraatsdiploma wordt onder de loep genomen. Een doctorandus ontwikkelt tijdens de duur van zijn doctoraat naast een hoge vakinhoudelijke expertise ook aan scala aan zogenaamde *transferable skills*, d.i. vaardigheden als analytisch denken, termijnplanning, netwerken, ... die op het verlanglijstje van veel werkgevers staan. De mogelijkheden na een doctoraat zijn dan ook een belangrijk aandachtspunt hierbij.

DOCTOREREN: AAN DE UHASSELT?

Een kandidaat-doctorandus kan zich de vraag stellen of hij er niet beter aan doet meteen naar een grotere onderzoeksinstelling te stappen waar het aanbod misschien groter is. Daarom wordt er in *Doctoreren@uhasselt* ook gewezen op de troeven van het behalen van een doctoraat specifiek aan onze universiteit. Een groot pluspunt van de UHasselt is haar interessante ligging binnen de Euregio, dicht bij het buitenland, waardoor internationale mobiliteit voor veel van onze onderzoekers een haalbare kaart wordt. Voorts is de UHasselt de poort tot het ELAT-kennisplatform (Eindhoven, Leuven, Aken Triangle), waarbinnen kennisuitwisseling en interuniversitaire mobiliteit hoog in het vaandel gedragen wordt. Een derde grote troef is dat de universiteit met haar speerpuntenonderzoek, haar vele contractonderzoek en spin-offs haar onderzoekers de kans geeft om toepassingsgeoriënteerd onderzoek te doen. De UHasselt staat daardoor mijlenver van de idee van de universiteit als ivoren toren – een concept waarmee universiteiten in het verleden al te lang geassocieerd werden.

DOCTOREREN: WIE GAAT DAT BETALEN?

Ook de verschillende financieringsmogelijkheden voor een doctoraatsstudie passeren de revue. Het verschil tussen een persoonsgebonden doctoraat en een doctoraat op een project wordt toegelicht en de diverse financieringskanalen worden op een rijtje gezet. De verschillende procedures, kenmerken en vereisten van een doctoraat met geld van de universiteit, het FWO, het IWT, het IOF, enz. worden nauwkeurig in kaart gebracht.

DOCTOREREN: WAAROVER MOET DAT GAAN?

Omdat het vinden van een geschikt doctoraatsonderwerp voor de meeste studenten geen sinecure is, krijgen ze op 17 oktober tevens de kans om hun licht op te steken bij de diverse onderzoeksinstituten en –groepen. Die laatste kunnen hen een overzicht geven van de onderzoeklijnen die ze voor de komende jaren hebben uitgezet en van de doctoraatsonderwerpen die ze graag uitgewerkt zouden zien. Voorts kunnen de geïnteresseerden er ook met de experts van gedachten wisselen over hun eigen onderzoeksaspiraties en –plannen.

Nele Nivelles

INSCHRIJVINGEN DOCTOREREN@UHASSELT

De infodag *Doctoreren@uhasselt* vindt plaats op zaterdag 15 november van 10.00 tot 13.00 uur en wordt afgesloten met een broodjeslunch. Inschrijven voor deze gratis infosessie kan vanaf dinsdag 21 oktober via de link op de UHasselt-website, of via

<http://www.uhasselt.be/onderzoek/onderzoekscoördinatie.asp>

Duitse Onderzoeksgemeenschap steunt BIOMED-onderzoek naar hersentrauma

De Duitse Onderzoeksgemeenschap (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*, het Duitse equivalent van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), *nvdr*) zal een omvangrijk onderzoeksproject financieren van BIOMED-onderzoeker professor Sven Hendrix.

Professor Sven Hendrix is een nieuwe hoogleraar in de onderzoeksgroep Functionele Morfologie van de faculteit Geneeskunde en in het Biomedisch Onderzoeksinstituut (BIOMED) van de UHasselt. Hij heeft een belangrijke expertise uitgebouwd in het domein van de neuro-immunologie en zal zijn onderzoek naar immunologische processen in het centrale zenuwstelsel verder uitbouwen in BIOMED.

De nieuwe subsidie bedraagt ongeveer 400.000 euro, gespreid over drie jaren, waarmee personeels- en laboratoriumkosten worden gefinancierd. Dit project wordt ingebed in de strategische onderzoeksprogramma's van BIOMED die zich richten naar het herstel van hersenschade.

Professor Hendrix' groep maakt deel uit van een 'priority program' van de Duitse Onderzoeksgemeenschap in samenwerking met 16 andere Duitse groepen die onbekende positieve functies van mastcellen onderzoeken. De belangrijkste buitenlandse partner is professor Marcus Maurer, hoofd van het allergiecentrum aan de Charité in Berlijn, Duitsland.

Mastcellen zijn vooral bekend als sleutelcellen in allergische processen zoals astma, atopische dermatitis en hooikoorts. Intussen zijn er steeds meer aanwijzingen dat mastcellen ook behulpzame effecten kunnen hebben en niet alleen bij allergische ziekten een rol spelen.

Open Access aan de Universiteit Hasselt

Vanaf 2003 werkt de bibliotheek van de Universiteit Hasselt aan de ontwikkeling van een repository: Document Server@UHasselt (<https://uhdspace.uhasselt.be>). Sinds 1 januari 2008 werd de academische bibliografie en de UHasselt-repository samengevoegd.

Het vrij toegankelijk maken van de UHasselt-publicaties blijft echter een hoofddoel. Daarom participeert de bibliotheek aan de Open Access week. U ontvangt dan ook tijdens deze week regelmatig nieuws via e-mail en u kunt het initiatief tevens volgen via de bibliotheekwebsite.

Rector Luc De Schepper ondertekende drie jaar geleden samen met zijn Belgische collega's de **Berlin Declaration**, die de basis legt voor de *vrije toegankelijkheid van wetenschappelijke onderzoeksresultaten*. Met de ondertekening van deze verklaring willen Europese wetenschappelijke instellingen en organisaties een stimulans geven aan de 'vrije toegang' tot wetenschappelijke kennis en cultureel erfgoed via het web.

VERANDEREND PUBLICATIEBELEID

De Open-Accessbeweging heeft veel veranderingen teweeggebracht. Open Access Journals, die eveneens op *peer review* gebaseerd zijn, én van goede kwaliteit kunnen zijn, zorgen ervoor dat literatuur voor iedereen toegankelijk wordt. Uitgevers aanvaarden - onder impuls van de Open-Accessbeweging - dat auteurs hun publicaties in auteursversie op een repository of op een eigen website plaatsen.

Het is echter de houding van de onderzoeksagentschappen (bv. FWO, IWT, ERC,...), de universiteiten en de onderzoekers die bepaalt of de vrije toegang tot de wetenschappelijke literatuur daadwerkelijk gerealiseerd wordt. De ondertekening van de Berlin Declaration door het gros van de Europese universiteiten is hierin een belangrijke stap geweest. Om de vertaalslag van

beneficianten van mandaten, kredieten en projecten van het FWO zijn verplicht hun publicaties die voortvloeien uit de FWO-toelagen te deponeren in een publieke "Open Access" databank.

Indien dit veranderde beleid wordt volgehouden, zal de verhouding tussen wetenschappelijke auteur en uitgever veranderen. Als auteur kunt u dan het standaard *copyright (of license) agreement* niet zomaar ondertekenen indien uw onderzoek gefinancierd wordt door het FWO of de Europese Commissie.

HELPDESK

De Europese Commissie heeft daarom een helpdesk opgezet waar u terecht kunt voor assistentie in de communicatie van onderzoeker naar uitgeverij. De EC stelde onder meer een model op voor een addendum aan het copyright contract om de Open-Accessbeweging vooruit te helpen. Voorts kan men ook gebruik maken van het addendum dat door SPARC en Science Commons ontwikkeld is, zie *Scholar's Copyright Addendum Engine* (<http://scholars.sciencecommons.org/>).

deze 'verklaring' om te zetten in concrete acties, heeft de Europese Onderzoeksraad beslist dat alle op *peer review* gebaseerde publicaties samen met de onderzoeksdata die tot deze publicaties hebben geleid, uiterlijk 6 maanden na publicatie beschikbaar moeten worden gesteld in een repository, zoals PubMed Central, ArXiv of een universiteitsrepository.

PILOOTPROJECT

Momenteel coördineert de Europese Commissie een pilootproject om onbeperkte toegang te garanderen tot EU-gefinancierd onderzoek. Bij 20 procent van de gesubsidieerde onderzoeksprojecten in het 7KP-programma worden de *peer-reviewed* onderzoeksartikelen of (eind)rapporten, in een online repository geplaatst en zijn de onderzoeksresultaten binnen 6 tot 12 maanden na publicatie in Open Access beschikbaar. Het pilootproject situeert zich in domeinen als gezondheid, energie, milieu, sociale wetenschappen en informatie- en communicatietechnologieën.

Het FWO heeft al in 2007 een gelijkaardig standpunt ingenomen over Open Access: de

De wijze waarop publicaties toegankelijk worden gemaakt, is in volle evolutie. Auteurs zijn soms vragende partij, maar ook openbare overheden willen dat de resultaten van hun subsidies, de publicaties dus, openbaar worden gemaakt en niet enkel via betalende sites beschikbaar worden gesteld. Daarbij wordt ook aan andere pistes gedacht. CERN stelt bijvoorbeeld het SCO-AP3-project voor, gebaseerd op een model van prepaid publiceren waardoor de artikelen in *peer-reviewed* journals in Open Access beschikbaar worden.

Marc Goovaerts

Onthaalprogramma voor buitenlandse studenten

Om de buitenlandse studenten zo goed mogelijk te ontvangen en hen zoveel mogelijk opportuniteiten te bieden om onderling en met de Vlaamse studenten in contact te komen, biedt de dienst internationalisering sinds dit academiejaar een gevarieerd onthaalprogramma aan.

Dit programma vond al plaats midden september en begin oktober en zal in de toekomst nog vaak worden herhaald.

Naast een veertigtal Erasmusstudenten, vonden ook een tiental Verkeerskunde-studenten, een tiental Managementstudenten en een veertigtal Biostatistiekstudenten hun weg naar de onthaalprogramma's. Hierbij waren heel wat verschillende nationaliteiten vertegenwoordigd: Spaans, Turks, Kameroenees, Chinees, enz.

Na de nodige registraties en verdeling van sleutels en fietsen werden de studenten via verschillende informatiesessies wegwijs gemaakt in de Belgische cultuur, blackboard, verzekeringen, studentenverenigingen, enz. Alle praktische informatie werd gebundeld in een 'Welcome Guide'. Een exemplaar kan je verkrijgen bij de dienst internationalisering. Activiteiten als bowling, lunch, rondleiding op de campus, enz. boden de studenten bovendien de mogelijkheid elkaar beter te leren kennen. Gedurende het academiejaar krijgen ze hier trouwens nog kansen toe. Samen met de studentenverenigingen is er immers een cultureel programma opgesteld dat openstaat voor alle buitenlandse studenten en gasten. Meer informatie hierover is terug te vinden op de Engelstalige website. Allen van harte welkom!

Deze oriëntatieweek- en dag was mede mogelijk dankzij een nauwe samenwerking met verschillende partners (met dank aan

professor Patrick De Groote, STU, VEDO, CM, dienst communicatie, de studentenverenigingen en studenten).

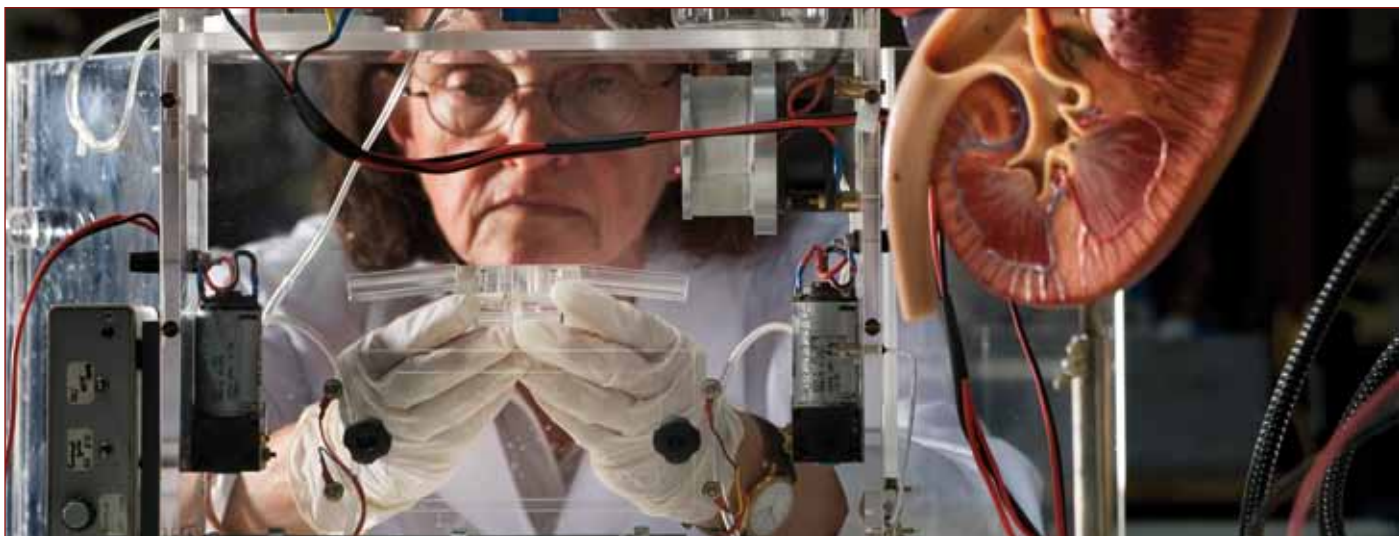
Al wordt er getracht via het oriëntatieprogramma zoveel mogelijk antwoord te bieden op alle praktische vragen, het verzoek naar een fietscursus konden we niet onmiddellijk inwilligen ! Erika heeft echter wel vakkundig uitgelegd hoe je kan leren fietsen en als tip meegegeven dat gras misschien de beste plaats is om te oefenen. Dus opgelet voor beginnende fietsers op het grasveld de komende weken...

Wij wensen alle studenten en academisch, administratief en technisch personeel een fijn academiejaar!

Alle medewerkers van de dienst internationalisering

22 september 2009:

Laatste faculteitsraad Geneeskunde 'oud regime'

Slotwoordje van een decaan

Ik ben aan 't eind van mijn mandaat gekomen, vandaag ben ik enkel nog uw 'zittende decaan'. Vanaf volgende maand mag ik de fakkel doorgeven en zal ik geen brieven meer krijgen, gericht aan "meneer (?) de deken"! We hebben nu een nieuwe "meneer de deken" voor de volgende jaren (*professor Piet Stinissen, nvdr*). Een man met veel energie en verve.

Ik heb er de laatste dagen niet veel meer aan gedacht, maar – zoals neurowetenschappers ons kunnen vertellen – blijven dingen doorwerken in je achterhoofd, het bezinksel zakt naar beneden en je kan zien liggen wat er allemaal aan het borrelen was in dat brein. Bij mij is het vannacht rond een uur of drie allemaal gaan liggen.

Ik heb niet veel jaren meer te gaan op deze campus, maar wil toch graag mee **vooruit kijken**. Ik dacht zo dat we er moeten over waken dat we de dingen in de goede volgorde blijven zien. Ik wil u een paar contrasten laten zien om mijn punt duidelijk te maken.

DE GOEDE VOLGORDE?

Wat voor bestuur willen we? Ik zou zeggen eerst stimuleren en dan sturen. Het omgekeerde – er is maar een lettertje verschil – werkt niet sturend, maar storend. Universiteiten, hun academici en hun medewerkers zijn en blijven de denktank van hun gemeenschap. Nieuwe gedachten, analyses, inzichten komen uit het hoofd, het hart, en de buik. Ze laten zich niet zo makkelijk aan banden leggen. Het is trouwens aan elke universiteit een *issue* en af en toe verschijnt er wel een opiniestuk in de krant. Geen enkele instelling is er al helemaal uit: 'academische vrijheid of management'? Ik zou zeggen niet of, maar én. Maar liefst in de goede volgorde. Creatief denken niet té veel 'sturen' van bovenuit want dat zou wel eens lege dozen kunnen opleveren. Het werkt remmend, het frustrleert, en ik vrees dat een goeie academicus er spontaan zal aan proberen te ontsnappen.

Verder willen we natuurlijk kwaliteit leveren, en goede *papers* schrijven. Nu willen we ook hier toch liefst de juiste volgorde respecteren: niet eerst gaan kijken naar impact factoren, wel naar inhoud, doelstelling en onderzoeksvragen. Ik bedoel maar, het kan toch niet zijn dat de impact factor gaat bepalen wat we gaan doen aan onderzoek. Een extreem voorbeeld: Michael Berridge, eredoctor aan deze universiteit, werd tot nu toe 54.525 keer geciteerd. Hoe werd hij zoveel jaren geleden bekend en beroemd? Omwille van zijn werk op insectweefsel en het ontrafelen van een celsignalisatieproces, gepubliceerd in een *journal* met een IF van ... 2,981. Dat gezegd zijnde wens ik u toch allemaal een paar *Nature papers*! We zullen sowieso toch afgerekend worden op de 'punten' die we halen.

Ik heb er nog eentje: het onderzoek kost handenvol geld en de werkingsgelden die een universiteit krijgt vanwege de regering zijn niet echt om over naar huis te schrijven. We zijn bijna verplicht uit de hand van de industrie te eten. Het staat nog in De Standaard van vandaag: protest in Leuven,

omdat hoger onderwijs hoe langer hoe meer afhankelijk wordt van de privésector. Laat ons niet vergeten dat de industrie heel andere uitgangspunten heeft en een ingesteldheid, die soms haaks staat op wat de "wetenschap" wil weten. *Big Pharma* durft af en toe wel eens negatieve resultaten links te laten liggen. Ik raad u allen aan om bv. het laatste boek (*Het einde van de psychotherapie – De Bezige Bij*, 2009) van Paul Verhaeghe van de UGent eens te lezen. Verder weet u misschien of u weet het niet, dat een lobby probeert gedaan te krijgen van de EC om "informatie aan patiënten door de farmaceutische industrie over voorschriftplichtige geneesmiddelen toe te laten", informatie aan het grote publiek dus via de media (televisie), met alle gevolgen vandien. Gelukkig 'uitgesteld' vorig jaar. Het doet me denken aan het theaterstuk van Jules Romains: "*Knock ou le triomphe de la médecine*" (Editions Gallimard, 1924) waarin hij zegt "*Les gens bien portants sont des malades qui s'ignorent*".

Het zijn maar een paar bedenkingen. Ik geef ze u mee. Aan u om er het uwe van te maken en alert te blijven binnen de gemeenschap in het algemeen en binnen het functioneren van deze universitaire gemeenschap in het bijzonder.

Ik stel voor dat we daar nu een glas op drinken.

Emmy Van Kerkhove

Vier UHasselt-teams namen deel aan de Chambers Trophy 2009

In 2005 en 2006 nam de UHasselt met twee teams deel aan Chambers Trophy, de bedrijvensportdag van VOKA. Deze zomer werd opnieuw een oproep gedaan onder de personeelsleden en konden we maar liefst vier teams samenstellen!

Twee gemengde teams, een dames- en een herenteam schreven zich in onder de ronkende namen Heerexamen, Universtandigste, RectoVerso en Adenosinetrifosfaat. Elk team bestond uit vijf 'atleten' waaronder één coach.

In de voorbereiding werd elke dinsdag en donderdag gesport in de Fitlink. Op 5 september gingen dan ook twintig 'gemotiveerde en afgetrainde' sportvrouwen en -mannen in Hasselt een City-quest en een Challenge-gedeelte te lijf.

De dag werd op een gezellige manier afgesloten met een barbecue en een afterparty in de Grenslantheallen. Alle pijlen waren duidelijk nog niet verschoten!

De resultaten waren zeker niet om verlegen over te zijn, het damesteam werd derde bij de dames en er was een negende plaats in het algemene klassement voor een gemengd team. Maar we onthouden vooral de leuke sfeer voor, tijdens en na!

Meer info

www.chambers-trophy.be

Dries Schuurmans

Personeelspagina's

benoemingen en aanstellingen

ZELFSTANDIG ACADEMISCH PERSONEEL

- Petra Foubert, °11.07.71 te Sint-Niklaas, doctor in de rechten, Katholieke Universiteit Leuven, 2002 15.07.09
benoeming als deeltijds (80%) hoofddocent, vakgroep rechten
- Gunter Maes, °22.02.75 te Lokeren, doctor in de rechten, Universitaire Instelling Antwerpen, 2003 16.07.09
Benoeming als voltijds hoofddocent (deeltijds 10% tot 30.09.09), vakgroep rechten

ASSISTEREND ACADEMISCH PERSONEEL

- Katrien Ghesquiere, °08.05.78 te Roeselare, master in de bio-ingenieurswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, 2002 01.07.09
aangesteld als navorsers, vanaf 01.10.09 als doctoraatsbursaal, vakgroep biologie en geologie, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Lieze Poesen, °08.03.87 te Genk, master in de psychologie, Universiteit Maastricht, 2009 01.07.09
aangesteld als navorsers, vakgroep accountancy, financiering en governance, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Katrijn Vanschoenbeek, °06.05.81 te Diest, licentiaat in de psychologie, Vrije Universiteit Brussel, 2004, 01.09.09
master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009
aangesteld als assistent, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch Onderzoeksinstituut, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Marleen Delille, °29.06.76 te Maaseik, licentiaat in de rechten, Universiteit Antwerpen, 1999 08.09.09
aangesteld als praktijkassistent (20%), vakgroep rechten, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Patrick Lauwers, °07.10.64 te Leut, licentiaat in de rechten, Katholieke Universiteit Leuven, 1987, 08.09.09
licentiaat in de handels- en financiële wetenschappen, EHSAL, 1991
aangesteld als praktijkassistent (10%), vakgroep rechten, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Guy Palmaers, °30.07.69 te Herentals, licentiaat in de rechten, Katholieke Universiteit Leuven, 1992, 08.09.09
master in vennootschapsrecht, KU Leuven / KU Brussel, 1995
aangesteld als praktijkassistent (10%), vakgroep rechten, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Hilde Tielens, °14.06.76 te Hasselt, licentiaat in de rechten, Katholieke Universiteit Leuven, 1999 08.09.09
aangesteld als praktijkassistent (25%), vakgroep rechten, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Louis de Thanhoffer de Völcsey, °05.11.85 te Antwerpen, master in de wiskunde, Universiteit Antwerpen, 2009 16.09.09
aangesteld als assistent, vakgroep zuivere wiskunde, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Candida Geerdens, °19.11.86 te Diest, master in de statistiek, Katholieke Universiteit Leuven, 2009 16.09.09
aangesteld als assistent, vakgroep toegepaste wiskunde, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Ruth Nysen, °16.05.86 te Bree, master in de wiskunde, Katholieke Universiteit Leuven, 2009 16.09.09
aangesteld als assistent, vakgroep toegepaste wiskunde, financiering ten laste van de werkingstoelagen
- Stephanie Philtjens, °02.01.86 te Hasselt, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 16.09.09
aangesteld als assistent, vakgroep morfologie, financiering ten laste van de werkingstoelagen

DOCTORAATSBURSALEN

- Tatsiana Khamiakova, °02.12.81 te Samokhvalovichy, Minsk (Wit-Rusland), master in bio-informatics, Universiteit Hasselt, 2009, 01.07.09
vakgroep toegepaste wiskunde, Centrum voor Statistiek, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Pia Vidal Vera, °21.10.85 te Victoria (Chili), master in de bio-ingenieurswetenschappen, Universidad de Concepcion, Chili, 2009 01.07.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Toon Ghoois, °05.06.82 te Diest, licentiaat in de scheikunde, Katholieke Universiteit Leuven, 2004 01.08.09
vakgroep chemie, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Marijke Jozefczak, °27.08.86 te Hasselt, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 01.08.09
vakgroep biologie en geologie, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Evi Vanoppen, °28.01.83 te Herk-de-Stad, master in de biomedische wetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, 2005 16.08.09
master in de milieuwetenschap en –technologie, Katholieke Universiteit Leuven, 2006
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Frederic Ang, °23.10.86 te Leuven, master in de bio-ingenieurswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, 2009 01.09.09
Vakgroep economie, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Justyna Bakowska, °14.04.78 te Kolo (Polen), master in economics, Poznan University, Polen, 2002 01.09.09
vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit, financiering ten laste van bijzondere onderzoeksfondsen
- Laura De Bock, °21.02.86 te Brugge, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 01.09.09
Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van bijzondere onderzoeksfondsen
- Raf Donders, °14.02.86 te Maaseik, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 01.09.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Andy Motten, 22.02.81 te Tongeren, industrieel ingenieur / master in elektronica, Groep T Leuven Hogeschool, 2005, 01.09.09
master of artificial intelligence, Katholieke Universiteit Leuven, 2006
vakgroep informatica, Expertisecentrum Digitale Media, financiering ten laste van bijzondere onderzoeksfondsen
- Kefaya Qaddoum, °01.08.75 te Amman (Jordanië), master in computer science, Philadelphia University Jerash, Jordanië, 2008 01.09.09
vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit, financiering ten laste van bijzondere onderzoeksfondsen
- Nina Swinnen, °04.08.86 te Leuven, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 01.09.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Kristof Thewissen, °05.05.86 te Bilzen, master in de biomedische wetenschappen, Universiteit Hasselt, 2009 01.09.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Jeroen Vanbrabant, °16.07.86 te Roeselare, master in de biologie, Universiteit Gent, 2009 01.09.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen
- Natalie Van den Bon, °20.06.86 te Maaseik, master in de biochemie en biotechnologie, Universiteit Antwerpen, 2009 01.09.09
vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut, financiering ten laste van andere onderzoeksfondsen

- Nour Damer, °06.02.81 te Amman (Jordanië), master in computer sciences, Al-Balqa University, Jordanië, 2006 18.09.09
vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit, financiering ten laste van bijzondere onderzoeksfondsen

ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL

- Ann Thonissen, °04.04.82 te Bree 16.09.09
aangesteld als stafmedewerker Open Universiteit graad 7, financiering ten laste van het patrimonium

GASTPROFESSOREN

- Geert Robaey, °18.07.57 te Kortrijk ..... periode 01.08.09-31.07.11
aangesteld als deeltijds (5%) gastprofessor, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie

ERKENNING ALS VRIJWILLIG WETENSCHAPPELIJK MEDEWERKER

- Giedo Custers, 10%, vakgroep gedragswetenschappen, communicatie en linguïstiek ..... periode 01.10.09-30.09.11
- Joan De Boeck, 10%, vakgroep informatica, Expertisecentrum Digitale Media ..... periode 16.09.09-15.09.11
- Pieter De Haan, 10%, vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit ..... periode 01.10.09-30.09.10
- Hilde Kelchtermans, 100%, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie ..... periode 01.06.09-31.05.10
- Remco Koninckx, 10%, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie ..... periode 01.10.09-31.03.10
- Klaartje Somers, 100%, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie ..... periode 01.10.09-31.03.10
- Tom Struys, 5%, vakgroep morfologie ..... periode 16.09.09-15.01.10
- Evi Theunissen, 5%, vakgroep morfologie ..... periode 01.09.09-31.12.09
- Heidi Van den Rul, 10%, vakgroep chemie ..... periode 01.09.09-31.08.11

HUWELIJKEN

- Wim Deferme, assistent, vakgroep fysica, Instituut voor Materiaalonderzoek, met Inge Steensels 06.06.09
- Dries Vrijzen, praktijkassistent, vakgroep zuivere wiskunde, met Annemie De Bondt 07.08.09
- Benoit Depaire, praktijkassistent, vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit, met Linde Van Riet 08.08.09
- Raphael Vandebril, gastprofessor, vakgroep toegepaste wiskunde, met Els Maris 21.08.09

GEBOORTE

- Ferre, zoon van Jan Van den Bergh, doctor-navorser, vakgroep informatica 19.06.09
- Jolien, dochtertje van Marleen Delille, praktijkassistent, vakgroep rechten 20.06.09
- Ella, dochtertje van Ken Haenen, docent, vakgroep fysica 14.07.09
- Jasper, zoon van An Caris, assistent, vakgroep bedrijfs- en besliskunde 16.07.09
- Lotte, dochtertje van Maarten Van Craen, navorser, vakgroep gedragswetenschappen, communicatie en linguïstiek 20.07.09
- Mattis, zoon van Michiel Stoffels, stafmedewerker LifeTechLimburg.be 24.07.09
- Alicia, dochtertje van Annouschka Laenen en van Ariel Alonso Abad, beiden doctor-navorser, vakgroep toegepaste wiskunde 03.08.09
- Mirabelle, dochtertje van Barbara Swennen, stafmedewerker Open Universiteit 13.08.09
- Reinout, zoon van Kristin Adriaensen, doctor-navorser, vakgroep biologie en geologie 13.08.09
- Maritza, dochter van Setia Pramana, doctoraatsbursaal, vakgroep toegepaste wiskunde 15.08.09
- Liesel en Louise, dochtertjes van Dirk Rook, gespecialiseerd informaticamedewerker, ... 19.08.09
vakgroep kwantitatieve methoden, Instituut voor Mobiliteit
- Juline, dochtertje van Inge Smolders, assistent, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie 20.08.09
- Marnix Boyd, zoon van Thomas Cleij, hoogleraar, vakgroep scheikunde 15.09.09

OPPENSIOENSTELLING

- Paul Ameloot, directeur onderwijscoördinatie 31.07.09
- Joannes Gelan, gewoon hoogleraar, vakgroep scheikunde 30.09.09
- Arthur Limère, gewoon hoogleraar, vakgroep accountancy, financiering en governance 30.09.09
- Jules Mullens, gewoon hoogleraar, vakgroep scheikunde 30.09.09

UIT DIENST

• Kaatje Bollaerts, doctoraatsbursaal, vakgroep toegepaste wiskunde	30.06.09
• Jacques Steennot, gespecialiseerd informaticamedewerker, Centrale Informaticadienst	30.06.09
• Abel Tilahun Eshete, doctoraatsbursaal, vakgroep toegepaste wiskunde	30.06.09
• Kelly Van Bladel, praktijkassistent (50%), vakgroep verkeerskunde, Instituut voor Mobiliteit	30.06.09
• Annemie Peeters, gespecialiseerd medewerker boekhouden, dienst financiën	03.07.09
• Hubertus Diederens, praktijkassistent (50%), vakgroep economie	31.07.09
• Natalia Kwasnikowska, navorsers, vakgroep informatica	31.07.09
• Sofie Hoebe, praktijkassistent (10%), vakgroep chemie	31.07.09
• Berry Van Geffen, navorsers (90%), vakgroep economie	15.08.09
• Koen Govaerts, praktijkassistent (20%), vakgroep toegepaste wiskunde	31.08.09
• Goele Massonnet, doctor-assistent, vakgroep toegepaste wiskunde	31.08.09
• Evi Theunissen, assistent, vakgroep morfologie	31.08.09
• Hendrik Vuye, gewoon hoogleraar, vakgroep rechten	31.08.09
• Fien Wuestenberg, praktijkassistent (50%), vakgroep gedragswetenschappen, communicatie en linguïstiek	31.08.09
• Joan De Boeck, doctor-navorsers (60%), vakgroep informatica, Expertisecentrum Digitale Media	15.09.09
• Pryseley Assam Nkouibert, doctoraatsbursaal, vakgroep toegepaste wiskunde, Centrum voor Statistiek	30.09.09
• Michel Berenos, gastprofessor (20%), vakgroep verkeerskunde	30.09.09
• Evi Bongaers, doctoraatsbursaal, vakgroep fysica	30.09.09
• Ayse Boyukbayram, visiting fellow, vakgroep chemie	30.09.09
• Herman Callaert, gastprofessor (10%), vakgroep toegepaste wiskunde	30.09.09
• Werner Callebaut, hoogleraar (10%), vakgroep gedragswetenschappen, communicatie en linguïstiek	30.09.09
• Bart Cornelissen, navorsers, vakgroep informatica, Expertisecentrum Digitale Media	30.09.09
• Clarice Demetrio, gastprofessor (10%), vakgroep toegepaste wiskunde	30.09.09
• Christel De Valck, docent (20%), vakgroep gedragswetenschappen, communicatie en linguïstiek	30.09.09
• Daniella De Vos, assistent, vakgroep kwantitatieve methoden	30.09.09
• Jan Duchateau, doctoraatsbursaal, vakgroep chemie, Instituut voor Materiaalonderzoek	30.09.09
• Elke Hermans, doctor-navorsers, vakgroep verkeerskunde, Instituut voor Mobiliteit	30.09.09
• Goele Hollanders, doctoraatsbursaal, vakgroep informatica	30.09.09
• Els Keunen, doctoraatsbursaal, vakgroep biologie en geologie	30.09.09
• Remco Koninckx, doctoraatsbursaal, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut	30.09.09
• Evi Lemmens, doctor-navorsers, vakgroep fysiologie, biochemie en immunologie, Biomedisch onderzoeksinstituut	30.09.09
• Sara Leroi-Werelds, doctoraatsbursaal, vakgroep marketing en strategie	30.09.09
• Luc Moens, gastprofessor (10%), vakgroep biologie en geologie	30.09.09
• Walied Othman, navorsers, vakgroep informatica	30.09.09
• Petrus Ribbers, hoogleraar (20%), vakgroep verkeerskunde en beleidsinformatica	30.09.09
• Wilfred Schoenmakers, doctor-navorsers, vakgroep bedrijfs- en besliskunde	30.09.09
• Roger Serneels, gastprofessor (10%), vakgroep fysica	30.09.09
• Ernest Schockaert, gastprofessor (10%), vakgroep biologie en geologie	30.09.09
• Nathalie Vanhoudt, doctoraatsbursaal, vakgroep biologie en geologie	30.09.09
• Ingrid Van Keilegom, gastprofessor (10%), vakgroep toegepaste wiskunde	30.09.09

Doctoraat

Nathalie Vanhoudt

Biologische effecten van uraniumblootstelling

Uranium is een primordiaal radionuclide en zwaar metaal dat op natuurlijke wijze in alle milieucapartimenten voorkomt. Industriële activiteiten zoals de ontginning en verwerking van uranium- en andere metaalertsen hebben radioactieve milieuverontreiniging veroorzaakt.

De toxische effecten van uranium zijn voornamelijk bestudeerd voor mens en dier, maar weinig informatie is beschikbaar voor planten. Wanneer we echter de milieu-impact van een uraniumverontreiniging willen evalueren, is het belangrijk biologische effecten te bestuderen en de mechanismen waarbij planten reageren op uraniumstress te ontrafelen. De eerste en belangrijkste doelstelling van dit onderzoek is dan ook het bestuderen van toxische effecten veroorzaakt door uranium in *Arabidopsis thaliana* planten en het onderzoeken van de rol die oxidatieve stress speelt als modulator tijdens uraniumstress.

URANIUMTOXICITEIT

Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat 100 μM uranium, beschikbaar in uraniumontginningsgebieden, extreem toxisch is voor *Arabidopsis thaliana* planten met een volledig geïnhibeerde groei, een verstoord nutriëntenprofiel en verwelking tot gevolg. Ondanks de investering in de antioxidatieve verdediging, lijden de planten aan ernstige oxidatieve stress waardoor de metabolische balans volledig wordt verstoord. Terwijl bij lagere uraniumconcentraties geen oxidatieve stress gerelateerde reacties waarneembaar waren in de wortels, vertoonden de blaadjes een stijgende verdediging tegen uraniumstress. *Arabidopsis thaliana* planten zijn daardoor goed in staat zich te verdedigen tegen gematigde uraniumconcentraties in het milieu.

INVLOED SECUNDAIRE CONTAMINANT

In gecontamineerde gebieden komt uranium nooit voor als enige contaminant, maar altijd in combinatie met andere verontreinigingen zoals zware metalen of andere radionucliden met hun bijbehorende straling. Aangezien effecten veroorzaakt door een combinatie van stressoren erg kunnen verschillen van de effecten veroorzaakt door de individuele stressoren, is het belangrijk deze gemengde karakteristieken van een verontreiniging in rekening te brengen. De tweede doelstelling van dit onderzoek is dan ook het bestuderen van de invloed van een tweede stressor zoals cadmium of externe gammastraling op uranium geïnduceerde effecten in *Arabidopsis thaliana* planten.

Uit het onderzoek kan worden geconcludeerd dat uranium-geïnduceerde effecten zeker beïnvloed zullen worden door cadmium of andere zware metalen. Effecten geïnduceerd door gammastraling aan de andere kant, kunnen worden beschouwd als verwaarloosbaar wanneer uranium-blootgestelde planten simultaan bestraald worden tijdens realistische milieusituaties.

Doctoraat

Carolien Beckx

Activiteitengebaseerde benadering om blootstelling aan luchtverontreiniging in kaart te brengen

De milieu-impact van het toenemend wegverkeer is een uiterst belangrijke bekommernis van deze tijd. Naast de geluidshinder vormen ook de schadelijke stoffen die vrijkomen tijdens voertuigverplaatsingen immers een ernstige bedreiging voor de menselijke gezondheid.

Om goede inzichten te verkrijgen in de blootstelling van mensen aan dergelijke polluenten is het echter noodzakelijk om de volledige milieuverstoringsketen zo goed mogelijk in kaart te brengen, te beginnen met de verplaatsingsvraag.

ACTIVITEITENGEBASEERDE BENADERING

In dit doctoraatsonderzoek werd een zogenaamd 'activiteitengebaseerd' transportmodel gebruikt om de verplaatsingsvraag te berekenen. Dergelijk model voorspelt de agenda van mensen (bv. opstaan, kinderen wegbrengen, werken, shoppen, slapen) en modelleert een verplaatsing wanneer twee opeenvolgende activiteiten niet op dezelfde plaats gebeuren. De transportvraag is hierbij dus afhankelijk van de 'vraag naar activiteiten'. Door deze simulatie ontstaat een databank van alle verplaatsingen met informatie over wie ze uitvoert, waarom, waar en wanneer.

DYNAMISCHE BLOOTSTELLING

In verschillende papers kon worden aangetoond dat de informatie uit het activiteitengebaseerd model gebruikt kan worden om emissies en concentraties van luchtpolluenten nauwkeurig te voorspellen. Een van de belangrijkste voordelen is dat hierdoor ook de blootstelling van mensen aan de luchtvervuiling veel nauwkeuriger in kaart kan worden gebracht. Klassieke

'statische' berekeningen houden immers alleen rekening met de (gemiddelde) concentratie op de woonplaats van mensen.

In het doctoraatsonderzoek worden de voorspelde concentratievelden echter gecombineerd met een 'dynamische' bevolking die blootgesteld wordt op verschillende plaatsen gedurende de dag. Resultaten van een toepassing in Nederland toonden aan dat de gemiddelde blootstelling van de Nederlandse bevolking aan stikstofdioxide (NO₂) met ongeveer 4 procent onderschat wordt wanneer een statische benadering gehanteerd wordt, maar dat dit cijfer op bepaalde tijdstippen zelfs kan oplopen tot 30 procent. Een opsplitsing van deze blootstelling naar een aantal activiteitengebaseerde kenmerken toonde verder aan dat er grote blootstellingsverschillen kunnen optreden tussen verschillende activiteiten (transport > werk > winkelen > thuis) en tussen verschillende subpopulaties (man > vrouw; lage socio-economische klasse > hoge socio-economische klasse).

Het in kaart brengen van blootstellingsvariëaties tussen activiteiten en tussen subpopulaties kan zeer nuttig zijn voor wetenschappelijke en beleidsdoeleinden. Het kan informatie verschaffen over de locaties of de groepen die het meeste risico lopen of aangeven waar en wanneer de hoogste blootstellingswaarden voorkomen.

presenteert ...

VLUP

17.10.2009: Bezoek Fort van Eben-Emael
22.11.2009: Sinterklaasfeest op de campus
12.12.2009: Bezoek aan het Jenevermuseum in Hasselt
04.03.2010: Optreden van Kommil Foo in de Velinx te Tongeren

DOCTORAATSPROMOTIES

CRISTINA REMEDIOS SOTTO

Doctor in de wetenschappen: wiskunde
Doctoraatsproefschrift over 'Topics in Analysis and Sensitivity Analysis of Incomplete Longitudinal Data'
Promotor: prof. dr. Geert Molenberghs • 9 september 2009

JOSE MARIA PANGILINAN

Doctor in de wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'A Performance Analysis of Multi-Objective Evolutionary Algorithms for Optimization'
Promotor: prof. dr. Gerrit Janssens • 11 september 2009

CAROLIEN BECKX

Doctor in de verkeerskunde
Doctoraatsproefschrift over 'An activity-based modelling framework for air pollution exposure assessment'
Promotor: prof. dr. Geert Wets • 14 september 2009

GOELE HOLLANDERS

Doctor in de wetenschappen: informatica
Doctoraatsproefschrift over 'Identifying Dynamic Sparse Interaction Networks'
Promotor: prof. dr. Marc Gyssens • 14 september 2009

NATHALIE VANHOUDT

Doctor in de wetenschappen: biologie
Doctoraatsproefschrift over 'Study of biological effects induced in Arabidopsis thaliana following uranium exposure, including mixed exposure to cadmium or external gamma radiation: applying a multi-biomarkers approach'
Promotor: prof. dr. Ann Cuypers • 18 september 2009

KADANKOVA TETYANA

Doctor in de wetenschappen: wiskunde
Doctoraatsproefschrift over 'Two-sided exit problems for several stochastic processes'
Promotor: prof. dr. Noel Veraverbeke • 18 september 2009

WOUTER GELADE

Doctor in de wetenschappen: informatica
Doctoraatsproefschrift over 'Foundations of XML: Regular Expressions Revisited'
Promotor: prof. dr. Frank Neven • 22 september 2009

PRYSELEY NKOUIBERT ASSAM

Doctor in de wetenschappen: wiskunde
Doctoraatsproefschrift over 'Marker Methodology with Focus on Time-to-Event Outcomes'
Promotor: prof. dr. Geert Molenberghs • 25 september 2009

BENOÎT DEPAIRE

Doctor in de toegepaste economische wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'Knowledge Discovery Techniques for Understanding Customer Behavior with Incomplete Data'
Promotor: prof. dr. Koen Van Hoof • 28 september 2009

ANNE CORTLEVEN

Doctor in De wetenschappen: biologie
Doctoraatsproefschrift over 'Structure and function of the photosynthetic apparatus in transgenic tobacco plants with altered endogenous cytokinin content: a multidisciplinary study'
Promotor: prof. dr. Roland Valcke • 30 september 2009

MIEKE JANS

Doctor in Toegepaste economische wetenschappen
Doctoraatsproefschrift over 'Internal Fraud Risk Reduction by Data Mining and Process Mining: Framework and Case Study'
Promotor: prof. dr. Nadine Lybaert • 9 oktober 2009

VLUP-reis naar Le Pays des 2 Caps

Op vrijdag 18 september vertrokken 40 enthousiaste deelnemers met de bus vanaf de campus richting Frankrijk. VLUP organiseerde een 2-daagse reis naar Le Pays des 2 Caps, het gebied gelegen nabij de twee kappen, Cap Blanc Nez en Cap Griz Nez, ten zuiden van Calais.

Een prachtige strook natuur en uitgestrekte stranden, die we op zaterdagochtend uitvoerig verkend hebben! We overnachtten in een hotel aan de haven van Boulogne-sur-Mer. De bus voerde ons tot aan de kaap Blanc Nez. Van daar vertrokken we voor een fikse wandeling van meer dan 7km. We daalden langs de spectaculaire witte kliffen af naar het strand onder de goede leiding van Chris Cammaer. Chris is licentiaat Aard- en Delfstofkunde en werkte tussen 1985 en 2004 aan het toenmalige LUC. Met haar passie voor geologie geraakten wij geboeid door de prachtige kliffen. Sommigen lieten zich zelfs met succes verleiden tot een heuse fossielenjacht. Veel tijd om te treuzelen hadden we echter niet, aangezien het getijde je volledig kan insluiten tegen de kliffen. Engeland hebben we helaas niet kunnen zien ondanks dat we nu langs de smalste strook van het Kanaal liepen. Maar de zon scheen en het was windstil op het strand, de weergoden waren ons trouwens het hele weekend gunstig gezind!

De strandwandeling eindigde in Wissant, een klein pittoresk dorpje waar we allen genoten van een welverdiende lunch. In de namiddag bezocht een groot deel van de groep het beroemde Nausicaa, het grootste centrum voor het maritieme leefmilieu in Europa. Anderen lieten zich echter verleiden tot een terrasje in het zonnige centrum van Boulogne-sur-Mer. De groep bezocht voor het avondeten het mooie Fort van Ambleteuse, en we sloten de avond af met een uitgebreid avondmaal vlakbij de kaap Griz Nez nabij Audinghen.

Op zondagvoormiddag trokken we door de straten van het oude, idyllische, Boulogne-Sur-Mer onder de begeleiding van een lokale stadsgids. Na de lunch in het stadscentrum reden we met de bus naar Bergues, een typisch Vlaamse stad in het Noorden van Frankrijk. Zelfs verschillende Vlaamse vlaggen wapperden aan de huizen van de binnenstad. Bergues heeft nog prachtige bewaarde omwallingen en stadspoorten. Maar ook hier eindigde de groep op het terras om te genieten van de laatste zomerse zonnestrallen.

Na Bergues reden we terug richting Diepenbeek. Het zeer geslaagde en vooral ontzettend gezellige weekend was afgelopen. De groep was unaniem: een prachtige, ontspannen en plezierige reis. Met dank aan de goede organisatie van de VLUP en vooral aan Lucienne Decherf die de hele reis tot in de puntjes had voorbereid en jammer genoeg wegens ziekte zelf moest afhaken.

Heidi Cardous

De spits

Het nieuwe schooljaar is begonnen. De nUweetjeHet is weer van de partij na een deugdlozende zomerslaap en Madam Pheip mag de spits afbijten. Haar pen heeft er zin in om spitsen af te bijten. Na zo lang in de pennenbak gelegen te hebben barsten de woordjes er bijna uit, ze zitten te popelen en schieten er fris en vrolijk langs alle kanten uit.

Alles is nieuw, nieuwe studenten, nieuwe academische structuren... Simpler, gemakkelijker. De faculteit krijgt eindelijk meer faculteiten, de instituten zitten onderdak, de vakgroepen krijgen er een nieuw (een dak), de patiënten zitten veilig knusjes in een cluster, en de decanen gaan terug college lopen.

De oude structuren worden afgebroken. En een stof dat dat geeft! Ze worden afgebroken, met muren en al. De drilboren doen het gebouw daveren. De rector krijgt er de bibber van en gaat dan maar buiten een sigaretje roken, het eeuwige mobieltje aan zijn oor vastgeplakt. De agora ligt ook al plat. Geen blokken meer?! Gaat de UHasselt haar onderwijssysteem, haar paradepaardje, nu ook al afbouwen? Alles wordt omgegooid. Het restaurant zit in de boekenwinkel, de boekenwinkel zit in de 'stille' ruimte, en de stille ruimte zit vol met rumoerige studenten, die aan een boek proberen te geraken. De eettafels staan op Straat, het geurt daar naar knapperige worstenbroodjes en er worden bergen dampende spaghetti verorberd. Thomas Friedman zou zeggen: het is daar 'hot, flat and crowded' in dat hoofdgebouw. Om er het hoofd bij te verliezen.

't Ergste van al is dat een hoop nieuwe studenten de weg naar de inschrijvingen niet meer vinden. Die brave secretaresses zijn naar blok A verbannen, een paar blokken weg van de grote ingang. Niet te verwonderen dat het er wat op achteruit gaat. Alleen de rechten, die soms kronkelige paden kennen, vinden gemakkelijk hun weg daar naartoe. Misschien is het ook omdat de parking altijd zo vol staat, geen hoekje of grasbermpje meer te vinden, dan maar rechtsomkeer en ergens anders naartoe.

Dat nieuwe academiejaar werd met schwing en verve opengemaakt. Schone woorden werden er gesproken. Er werd met 'vooruitziende blik' 'stilgestaan' bij de 'uitdagingen' van de banaba's en de manama's. Dat moet een nieuw soort AAPen opleveren. Meer diversiteit moet er komen en misschien meer vrouwen die hoger opklimmen, dat worden dan de nieuwe ZapMama's. Een kwieke, slanke minister van onderwijs kwam ons onderwijzen hoe we moesten gaan afslanken. De rector mocht als laatste het woord nemen. Dat lag klaar op het spreekgestoelte. Hij had er mooie plaatjes bij, maar het was wel een beetje verwarrend. Ik verstond er me niet goed meer aan: was het nu een universiteit of een bedrijf, waar hij het over had?

Afijn, hij heeft het woord terugggelegd en het jaar geopend. We zijn eraan begonnen. We gaan weer jonge mensen vormen en modelleren, hen proberen bij te brengen wat we denken zelf te kennen en te kunnen en dan zijn ze vertrokken. Dan kunnen ze hun eigen weg op en kunnen wij beginnen te leren van hen.

Zeg dat Madam Pheip het gezegd heeft.

Wat er me doet aan denken: die geleerde professoren hebben mij verteld dat hersentjes vooral suiker nodig hebben. Awel, ik zal eens wat wafels gaan bakken voor die schachtjes.

Ik ben ermee weg en wens eenieder een goed begin en een oogstrijk academiejaar.

Zoals steeds,

Uw Madam Pheip

TAAL OP MAAT

T A A L T I P

Het weer van de laatste dagen maakt het pijnlijk duidelijk: de zomer is voorbij. Finito. Afgelopen. We zetten er een punt achter. Laat dat – op specifiek verzoek – meteen ook het onderwerp zijn van mijn eerste taalrubriekje van dit academiejaar: het zetten van punten. Sommige collega's twijfelen namelijk of ze een brief schrijven *io*, dan wel *i.o.*, of ze die brief richten aan een VZW, v.z.w. of vzw en of er in de afkorting van *bijvoorbeeld* punten moeten staan, en zo ja, hoeveel punten. Vroeger, zo luidde het in de verzoekmail, was dit een eenduidige kwestie: elke afkorting kreeg een puntteken. Tegenwoordig vind je zowat alle mogelijke spellingen. Quid, dus?

Toegegeven, je komt dezer dagen spellingen allerhande tegen, afkortingen met of zonder punten, met of zonder hoofdletters, vaak nog afwisselend binnen een en dezelfde tekst. Nochtans hebben de Nederlandse spellingmakers relatief eenduidige regels ontwikkeld op dit vlak. Belangrijk is om een onderscheid te maken tussen een aantal woordcategorieën die we doorgaans allemaal onder de noemer *afkortingen* schuiven, maar die elk hun eigen kenmerken en regelgeving hebben. Het Groene Boekje, de officiële Nederlandse spellinggids, maakt namelijk een onderscheid tussen echte afkortingen, en verder symbolen, initiaal- en letterwoorden en verkorte woorden.

Een **afkorting**, aldus het Groene Boekje, is de weergave van een woord of een woordgroep door een of meer (begin)letters, zonder dat de afkorting in de plaats komt van wat wordt afgekort: als we de afkorting voorlezen, spreken we niet de afkorting uit, wel het woord of de woorden waar ze voor staat. De regel luidt dat we een afkorting met een of meer punten schrijven. We gebruiken een hoofdletter als die ook in het afgekorte woord voorkomt. Dat resulteert dan ook in de spelling *i.p.v.*, *i.o.*, *nl.*, en *bv.*

Een **symbool**, volgens datzelfde Groene Boekje, is een notatie van een wetenschappelijk begrip, een eenheid of een valuta. De schrijfwijze is genormeerd, vaak internationaal. Ook als we een symbool lezen, spreken we het woord uit waar het voor staat. Symbolen schrijven we zonder punt, en we gebruiken de hoofdletters of kleine letters die nationaal of internationaal zijn afgesproken. Bekende symbolen zijn *km/h* voor kilometer per uur, *EUR* voor euro, *MHz* voor Megahertz en *Ca* voor Calcium. Merk op dat naast officiële symbolen als *s* en *g* voor seconde en gram, in informelere teksten ook afkortingen als *sec.* en *gr.* gebruikt worden.

Een **initiaalwoord** of een **letterwoord** wordt gevormd door de eerste letters van een naam of een woordgroep en gedraagt zich in de zin als een woord. Als we het voorlezen, spreken we de korte vorm uit, niet de gehele naam of woordgroep waar het voor staat. Voorbeelden van initiaalwoorden zijn *pc* (personal computer) en *btw* (belasting op de toegevoegde waarde) die we lezen als *peesee* en *beeteewee*. *Pin* (persoonlijke identificatiecode) en *soa* (seksueel overdraagbare aandoening) zijn dan weer voorbeelden van letterwoorden.

De regel voor initiaal- en letterwoorden is dat we ze schrijven zonder punten. We nemen de hoofdletters van de afgekorte woorden over. Als een organisatie zelf een schrijfwijze hanteert die afwijkt van deze regel, dan volgen we het zogenaamde *donorprincipe* en respecteren we die schrijfwijze. In de regel schrijven we dus *nv* (naamloze vennootschap) en *vzw* (vereniging zonder winstoogmerk), maar als een specifieke nv zichzelf *N.V. Swinnen en zonen* gedoopt heeft, dan nemen we die spelling over.

Een laatste categorie uit het Groene Boekje is de **verkorting**. Die is opgebouwd uit een of meer (delen van) lettergrepen. Zo is *horeca* samengesteld uit de eerste letters van hotel, restaurant en café. Verkortingen gedragen zich als gewone woorden. Als het om een eigenaam gaat, schrijven we een hoofdletter of respecteren we opnieuw het donorprincipe. Voorbeelden van verkortingen zijn *StuBru* voor Studio Brussel, *STURA* voor studentenraad (met hoofdletters omdat de Hasseltse studentenraad dat zelf zo verkiest) en *airco* voor airconditioning.

Uiteraard is hiermee niet het laatste gezegd over alle kleine lettertjes en uitzonderingsregeltjes bij de diverse mogelijke afkortingen en samenstellingen, maar het geeft wel de grote lijnen weer. Bij twijfel verwijs ik u graag naar het Groene Boekje dat u gratis kunt raadplegen op <http://woordenlijst.org>, of u stuurt gewoon een mailtje naar ondergetekende.

Nele Nivelles

ANTARCTICA

LEZING

Antarctica: van de Belgica tot het Princess Elisabeth-station

met Hugo Declair (Vrije Universiteit Brussel)
Tony Van Autenboer (Universiteit Hasselt)
en Johan Berthe (International Polar Foundation)

Donderdag 29 oktober 2009 om 20.00 uur
Auditorium H6, Universiteit Hasselt
Universiteit Hasselt – Campus Diepenbeek
Agoralaan – gebouw D – 3590 Diepenbeek

Vrije toegang
www.uhasselt.be/antarctica

universiteit
▶▶ hasselt

ANTARCTICA IS COOL
Hasselt
2009

Belgica

C O L O F O N

nUweetjehet is een interne nieuwsbrief van, voor en door UHasselt-personeelsleden.

Eindredactie: Ingrid Vrancken | communicatieverantwoordelijke UHasselt

Vormgeving: Dave Bosmans | Mouch Hendrickx | grafisch medewerkers UHasselt

Fotografie: Marc Withofs | fotograaf UHasselt | en anderen

Druk: Repro | Drukkerij UHasselt

Verantwoordelijke uitgever:

Marie-Paule Jacobs | beheerder UHasselt

Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek

Agoralaan | Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek